

Debreczen

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Varga-u. 5. :: Telefonszám 789.

Politikai napilap

Egyes szám ára 1500 korona
Előfizetési ár egy hóra 35000K

A tiszántúli református egyházkerület őszü közgyűlése Debreczenben.

Dr. Baltazár Dezső püspök jelentése az egyházkerület állapotáról. — Valorizáltak a lelkészek illetményeit. — A minisztertanács rendezte a lelkészözvegyek és árvák nyugdíját. — Rózsa Sándor kollégiumi és kerületi pénztárnok lemondott.

A tiszántúli református egyházkerület közgyűlése tegnap délelőtt 9 órakor vette kezdetét dr. Baltazár Dezső püspök magasszárnyalásu megnyitói imájával, melyet gróf Degenfeld József főgondnok, világi elnök megnyitói beszéde követett.

A megnyitói beszédben a főgondnok rámutatott arra, hogy a magyar egyetemes református egyház és közelebről a tiszántúli egyházkerület

fájdalmasan érzi folyton azt a veszélyt, melyet az ország és így az egyház megcsönkítésével szenvedett.

Súlyos anyagi bajokkal küzd a lényeges erőforrásaitól megfosztott egyházkerület, melynek bajait az állam is tetézi azáltal, hogy most a szanálási akció folyamán megvonta az egyházak részére juttatott államsegélyeket.

Különösen nehéz gondokkal küzd az ősi debreceni kollégium, mely csak a dr. Baltazár Dezső püspök amerikai útján összegyűjtött adományokból tudja fenntartani magát.

Megszűntek az akadémiák is, egyedül a kecskeméti jogakadémiát tudják fenntartani, azt is nagy anyagi áldozatok árán.

Ezután elparentálta a főgondnok Németh István dunántúli ref. püspököt és az egyházkerület halottait: Fekete Mártont, a békésbányai egyházmege gondnokát, Könyves Tóth Kálmán debreceni lelkészt, Sinka Sándor ny. főgimn. igazgatót és a napokban elhunyt Mácsai Sándort. Majd üdvözölte a megjelenteket és megnyitotta a közgyűlést.

Választások.

Ezután megejtették az időközben megüresedett állásokra a választásokat. Zsinati tanítóképviselővé Dobó Sándor tanítót, az ő helyére pedig egyházkerületi rendes és zsinati képviselővé Mocsári László debreceni tanítót,

egyházkerületi tanácsbíróvá 466 szavazattal Soltész Elemér tábori püspöktől, egyházkerületi jeczóvé pedig világi részről Maklárny Károly kemhegyesi lelkészt választották meg.

A megválasztottakhoz dr. Baltazár Dezső püspök intézett üdvözlő beszédet, amelyre Soltész Elemér tábori püspök válaszolt. Kifejezte azt, hogy a megválasztásával feleledni érzi az egyházkerülettel fenntartott korábbi kapcsolatát. Ez állásban is az egyetemes református egyház érdekeit akarja szolgálni. — Szeretné, ha nem mondhatnák semiféle oldalról, hogy

a kálvinisták egyebet sem tudnak, mint széthuzni. Mig civakodunk, mindig az az érzése, hogy még nem elég nagy a mi bajunk.

Legyünk egységesek az egyház magasabb érdekeinek szolgálatában.

Mintán az ujonnan választottak letek az esküt, az elnökség bejelentette, hogy a nagyszalontai csonkaegyházmege Szabó Istvánt választotta meg esperesévé.

Püspöki jelentés.

Ezután Maklárny Károly jegyző felolvasta dr. Baltazár Dezső püspök jelentését az egyházkerület állapotáról. A gondosan összeállított, nagy figyelmet érdemlő jelentésében rámutat a püspök arra, hogy

a lelkeknek károsan ható zavaró ereje lényegesen alacsonyabb, de még mindig távol vannak a lelkék a kívánt lecsendesüléstől,

még mindig a világi bölcsesség szerint keresik a boldogulás útját. — Megállapítható azonban, — ugymond — hogy a zavarosan ható erők a kálvinistáknak történeti hagyományokból táplálkozó egészséges konzervativizmusát nem kezdték ki.

Ezután statisztikai adatokat sorol fel az egyházkerület állapotáról.

A mai csonka kerületben 338 anya-, 3 társ-, 9 leány- és 20 fiu-egyház működik.

Vasárnaponként a rendes istentiszteleteken kívül 159 ifjusági és gyermekistentisztelet tartanak. Az elmúlt évben a kerületben 206.000 nő és 160.000 férfi, összesen 366.000 egyén vett urvacsort. Ha már most 66 százalékat hoz fel annak bizonyítására, hogy a mai rendszer, mikor önálló intézettel szerződnek a biztosításra, jóval előnyösebb mint a belkörü biztosítás.

Erre csak ráfizetne az egyház, míg a mai rendszer mellett jelentősen javulna is van az egyháznak a díjtételekből való részesedés által. A szerződés az eddigi intézettel lejáróban van; mint Szentpéteri Kun Béla kijelentette,

de az egyházkerület még az eddiginél is előnyösebb szerződést köthet, mert már vannak konkrét, az egyháznak nagy előnyöket juttató ajánlatok a kezében.

Szél esperes újabb felszólalása után a közgyűlés az elnökség javaslatát fogadta el, tehát

a belkörü biztosítás mellőzése mellett foglalt állást.

Egyéb ügyek.

A közgyűlés határozatot hozott, hogy a pénzügyminiszterrel a lelké-

rületén az egyházi földbirtok összesen 36.417 k. holdat tesznek. Tizedrésze ez a legnagyobb magyar egyházi latifundumnak — mégis a földbirtokrendezés még ezt a valóssággal, sűrűlynek is kevés birtokot sem hagyta érintetlenül. A kerület adóssága 27 milliót tesz ki.

Időközben 6 lelkész és 9 tanító hunyt el, 1 lelkész és 27 tanító pedig nyugdíjba vonult.

A kerület lélekszáma 885.362. A születések száma: 14.332 fiu, 13.766 leány, törvénytelen születés száma 1980. Összesen 18.074 a meghaltak száma, a természetes szaporodás tehát 13.024.

Az áttéréseknél megjegyzi a jelentés, hogy ennek mozgalmassabb volta arra vezethető vissza elsősorban, hogy

az egyházak életébe politikai jelzőket vonultattak be.

Tanügyi életünk lassanként kihaveri a háború, a forradalmak és a megszállás csapásait, bár újabb az államkormányzatok a szanálással kapcsolatban végrehajtott intézkedései jelentenek súlyos veszteséget az államsegélyek megvonásával.

A jelentést nagy érdeklődéssel hallgatta végig a közgyűlés. Siposs esperes szöveget hozta a jelentéshez. — Sok helyen sötét adatokat tár elő a jelentés.

Az ő véleménye szerint is a kitérések egyik oka a politikai agitáció, de van még ennél is alantasabb oka: Vannak ugyanis, akik egyenesen az anyagi teher alól akarnak szabadulni a kitérés által.

A belkörü biztosítást elejtették.

Ezután a közgyűlés az egyetemes konvent leiratait vette tárgyalás alá. A belkörü tűzbiztosítás ügyében az elnökség elutasító javaslatot terjesztett elő a közgyűlésnek. Szél esperes az erdélyi egyházkerület példájára hivatkozva, kívánatosnak tartaná a tűzbiztosítás belkörü megszervezését.

Szentpéteri Kun Béla statisztikai adatokat hoz fel annak bizonyítására, hogy a mai rendszer, mikor önálló intézettel szerződnek a biztosításra, jóval előnyösebb mint a belkörü biztosítás.

Erre csak ráfizetne az egyház, míg a mai rendszer mellett jelentősen javulna is van az egyháznak a díjtételekből való részesedés által. A szerződés az eddigi intézettel lejáróban van; mint Szentpéteri Kun Béla kijelentette,

de az egyházkerület még az eddiginél is előnyösebb szerződést köthet, mert már vannak konkrét, az egyháznak nagy előnyöket juttató ajánlatok a kezében.

Szél esperes újabb felszólalása után a közgyűlés az elnökség javaslatát fogadta el, tehát

a belkörü biztosítás mellőzése mellett foglalt állást.

szek megadóztatására vonatkozólag kérni fogják, hogy a lelkészföldek csak kereseti és ne földadó alá is essenek, a jövedelemadó fizetése alól mentesítsék a lelkészeket.

Az országos katolikus nagygyűlésen elhangzott sérelmes kijelentéseket illetőleg azt a határozatot hozza a közgyűlés, hogy az ügy felett napuendre tér és nem kér a kormánytól beavatkozást, mint egyes egyházmegek indítványozták, miután e téren a kormány nem nyújthat segítséget.

Aranyértékben valorizálják a lelkészi fizetést és a stólát

Kimondotta a közgyűlés, hogy az egyházközsegek részére kötelezővé teszi a lelkészi fizetéseknek és a stólának aranyértékre való valorizálását. Még pedig a békebeli összeg teljes aranyparitásra emelt értékének 50 százalékát kötelesek 1924-ben, 75 százalékát 1925. és 100 százalékát pedig 1926-tól kezdve fizetni. A tanítók illetményeire ez nem vonatkozik, miután azt már előzetesen kormányrendelet szabályozta. Felmerülvén a lelkészi és özvegyi nyugdíjak rendkívül sérelmes ügye, dr. Baltazár püspök kijelentette, hogy most kapott értesítést a kormánytól, hogy a minisztertanács az egyháznak e téren emelt igényeit teljes egészében magáévá tette és rendezni fogja azt a tarthatatlan helyzetet.

Rózsa Sándor kerületipénztárnok lemondott

Rózsa Sándor, ki hosszú időn keresztül volt kollégiumi és egyházkerületi pénztárnok, bejelentette a lemondását. A közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott hosszú, buzgó munkálkodásáért.

Ezután a közgyűlés a megüresedett konventi tagsági helyekre a következőket választotta meg: Sass Bélát, Berey Józsefet, Török Imrét, dr. Revész Imrét, György Endrét, dr. Dóczy Imrét, dr. Sz. Kun Bélát, gróf Degenfeld Pált rendes tagokká, Szabó Lajost, F. Varga Lajost, Lányczy Józsefet, Harsányi Pált, Karay Sándort, Szalánczy Bertalant, Kulini Imrét és Gulácsi Istvánt póttagokká.

Pénzügyek.

Elhatározta a közgyűlés, hogy a kecskeméti akadémia egy társzékének a fenntartását magára vállalja, a célra 50 millió koronát irányoz elő. Bejelentette az elnökség, hogy e társzék fenntartására dr. Vásáry István városi tanácsnok kerületi világi jegyző egy „Pesti Hazai Első Takarékpénztár részvény” adományozott.

A városi és egyházkerületi nyomda számadásából kitűnt, hogy a múlt évben 411 millió korona volt a tiszta bevétel. Ennek különféle pótlékolások után fennmaradó felösszegét megkapta az egyházkerület.

Az új énekeskönyvek árusításából az elmúlt fél évben 34 millió koronát vett be a kerületi pénztár. A közgyűlés Futo András püspöki titkár a VI. fiz. osztály 3. fokozatába, Dávidházy János fogalmazót pedig a

VIII. fiz. osztály 2. fokozatába léptette elő. A fiu Kálvineum részére kettő, a leány Kálvineum részére pedig egy millió koronát szavazott meg.

A közgyűlést délután 1 óra után függesztette fel az elnök; délután bírósági ügyeket tárgyaltak. Ma délelőtt folytatja a kerület ülésezését.

Péntek délután hirdetik ki a csongrádi bönporben az ítéletet.

Az ügyész a csongrádi vádlottakat három rendbeli gyilkossággal és 25 rendbeli gyilkossági kísérlettel vádolja. — Borsos ügyész: „Egyénileg is meg vagyok győződve a vádlottak bűnösségéről.” — A védők a vádlottak felmentését kérik.

Szolnok, szeptember 26. Ítélet hozatal előtt áll a nagy bűnügy. Csütörtökön a perbeszédre került a sor. Megelőzőleg még néhány jelenlételessen tanut hallgatott ki a bíróság — azután következett a vádbeszéd. — Az izgalom forrósága futott át a termen, amikor az elnök felszólította Borsos József ügyészségi elnököt, a vád képviselőjét, hogy mondja el vádbeszédét. Nagy csendben emlékedett szólásra az ügyészségi elnök.

Az ügyész vádbeszéde.

Háromnegyed tizenegyre a kir. ügyész szólásra állott fel: — Az ország népe a magyar igazságszolgáltatástól várja, hogy

kérlelhetetlen szigorral sujtson le minden olyan bűnösre, aki bár milyen módon közreműködik abban, hogy a nehéz és fáradtságos munkával helyreállított társadalmi rend megzavarassék és akét bűncselekmény elkövetésében az egyéni felelősség terhel.

Tekintetes királyi törvényszék! E nem mindennapi bűnper hosszas és a legkisebb részletekre kiterjedő, kimerítő tárgyalása folyamán a kir. törvényszék minden egyes tagjának komoly munkásságára volt és lesz még szűkség, hogy meggyőződésük a vádlottak bűnössége mellett kialakuljon, mert hiszen mindnyájunknak, akik itt a teremben vagyunk, megdermedt ereinkben a vér és még most is borzadunk, ha a vádlottak által elkövetett aljas büntett véghezvitelét, annak egész lefolyását lelkiismeretünk elé idézzük.

Nekem, mint a vád képviselőjének, éppen úgy nem hivatásom a minden áron való vádemelés, mint a védelemnek nem lehet hivatása a bűnössöknek minden áron való kimentése, mert hiszen mindnyájunknak, akik ezen — mondjuk országos port felvert — bűnügy elbírálásában bármi részt is vettünk,

csakis az igazságot kell keresnünk.

Eppen ezért legyen szabad minde nek előtt kijelentésem, hogy én a bünpor vádlottai ellen vádat hivataltos kötelességem teljesítésén felül, még benső meggyőződésből, igazságszeretettel vezéreltetve és áthatva is emelek, mert mindinkább a bizonyítékok sulya alatt, amelyek a főtárgyalás folyamán felmerültek, egyénileg meg vagyok győződve a vádlottak bűnösségéről.

Ha nem volnék, akkor élnek törvény adta jogommal és vádat sem emelnék.

A vádbeszéd további során a vádlottak bűnösségét hangoztatja az ügyész és azt mondja, hogy a kihallgatott tanuk vallomásából is beigazoltunk látja bűnösségüket. Vallomásuk visszavonására vonatkozólag azt mondja, hogy a vádlottak azzal védekeztek, hogy beismerő vallomásukat sanyargatás hatása alatt tették. Azt is mondták, hogy a visszavonás esetére nyomozói kikéréssei fenyegették meg őket. A vádlottak vallomásukat csak 6-8 hét múltán vonták vissza. A Szegeden visszavont vallomásaikban a bántalmazásról nem is szóltak. A feltett kérdésekre azt mondták, hogy nem bántalmazták őket. A börtönorvos is azt

igazolja, hogy sérülés nem volt rajtuk. Ugyiszintén Bölönyi bélvérzése is magától felléphetett.

Hogy bántalmazás nem volt Csongrádon, bizonyítja az, hogy Piroška György csak Szegeden tett beismerő vallomást. A vádlottaknak a kínzásra vonatkozó állításai csak kétségbeesett védekezések.

A nyomozásban részt vett hatósági személyek eskü alatt vallották, hogy nem bántalmazták a vádlottakat. A védelem azt állítja, hogy a detektívek kizsárolták a vádlottakat. Ez ellen határozottan tiltakozik.

Ezután foglalkozik azzal a momentummal, hogy éjtel történtek a vallatások.

Szerinte nem áll meg a perrendtartás olyan értelmezése, hogy a 135. szakasz abszolúte eltiltja az éjeli kihallgatásokat.

Országos érdekű perben nem lehet szent és sérthetetlen a terheltek éjeli nyugalma, ha a fontos nyomozás ügyét ezzel előre lehet vinni. Kijelenti, hogy a védelemnek ez előre elkészített manóvere volt. Nem tételezi fel, hogy a nyomozásban részt vett hatósági személyek tapasztalataik el lenére hamis nyomot követtek volna és ütlegetéseken alapuló vallomásokot fogadtak volna el bizonyítékok gyanánt.

A vádlottak azért vádolják a detektíveket, mert már tudják, hogy ha arra nem hivatkoznak, akkor a büntetés alól való menekülésre nincsen reményük.

Sághy János a hatósági tanuk előtt tett vallomása alkalmával azt mondtotta, hogy nem bántalmazták. A tanuk vallomását azonban az orvosszakértők vizsgálatával szemben — nem lehet elfogadni.

A vádlottak részletes, egymást kiegészítő vallomást tettek és ennek alapján a gyulacsot és a bűzbombát megtalálták. Ugyan részletes vallomásokat a nyomozók nem találhattak ki.

Huszonhárom évi ügyészi szolgálata alatt szerzett tapasztalataiból állítja, hogy nem volt még olyan vádlott, aki a rendőrségen bántalmazásra beismerő vallomást tett és a vizsgálóbíró előtt nem azt lett volna az első szava, hogy kikényszerített vallomását visszavonja. A vádlottak nem ezt tették, sőt még ki is egészítették vallomásukat.

A védelmet tiszteli és meg sem gyanúsítja azzal, hogy a védők sugallták a vádlottaknak visszavonó vallomásukat, hanem azt állítja, hogy 6-8 heti idő alatt a fogházban rájöttek bűnük súlyára és arra, hogy mily szigorú büntetés vár ezért rájuk és mivel látták, hogy más menekülés nincsen, önmaguktól, anélkül, hogy egymással beszéltek volna, visszavonó vallomást tettek.

Önmaguktól találták ki a sanyargatásokat is. Meggyőződése, hogy a bi-

róság sem fogja elismerni az ilyen visszavonó vallomást. A kivallatás nem nyert perrendszerűen beigazolást és a bíróság ezeket a visszavonó vallomásokat nem szankcionálhatja. Az ügyész ezután megállapította a szakértők vallomásából, hogy a vádlottak mind beszámíthatók. Kijelentette, hogy a vádat valamennyi vádlott ellen fenntartja.

Sinkó elsőrendű és Bölönyi másodrendű vádlottak, mint tettestársakat, Fülöp, Piroška György és János és Sághy János vádlottakat, mint felbujtókat, Sághy Rókuszt, mint bűnszervezőt, a bűntető törvénykönyv 278. paragrafusába ütköző három r endbeli gyilkosság bűntettével és 25 rendbeli gyilkosság kísérletével vádolja meg.

Kijelentette a kir. ügyész, hogy az előre megfontolt szándék még Simkó részéről is kimutatható, akinek 4-5 órája volt a megbeszélés és a tett elkövetése között.

Tekintetes kir. Törvényszék! Érzem, ugyszólván az arcukból olvasom, hogy az általam mondottakból a főtárgyaláson felmerült bizonyítékok gondos mérlegelése után

a kir. törvényszék minden egyes

A védők Tiszaeszlárt emlegetik és a vádlottak felmentését kérik.

Széchenyi védő beszéde.

A délutáni tárgyaláson az elnök felszólítására elsőnek

Széchenyi István védő mondotta el vádbeszédét.

Felmondotta, hogy amikor a kommunizmus megbukott, Piroška János főhadnagy volt az, aki Csongrádon újjászervezte a csendőrséget és abban nemesek keresztények, hanem néhány zsidó is volt, köztük Kalmár Zoltán ügyvéd. Piroška, a csendőrség helyőrség parancsnoka, egyszer éjjel megvizsgálta a karhatalmat. Kalmár ügyvédet mint ügyeletet csendőrt a letartóztatott kommunistákkal kártyázás közben találta. Ezután természetesen eltávolította Kamárt s több zsidó társát a karhatalomból. — *A bombaper alapja tulajdonképpen itt kezdődött, nem pedig akkor, amikor a bomba robbant.* Ettől az időponttól kezdve mondották, hogy Piroškék antiszemita. Amikor a bombamerénylet történt, valaki rögtön bedobta a köztudatba a Piroška nevet és azért, mert ezek ébredők, még az éjjel sikerült közhangulattá tenni, hogy a merényletet csak ébredők követhették el. A vádlottak ellen más bizonyíték nincs a rendőrség előtt kikényszerített vallomásoknál. — Az, hogy gránátot találtak, nem komoly dolog, valamint az sem, hogy kapszít lettek.

Az éjjeli vallatásnak a kifárasztás volt a célja, már akkor irták a lapok. A gyanúsítottakból azzal szedték ki a beismerő vallomást. Hogy éjjel folytonosan felelték őket alnukból. Nem tudom elképzelni, hogy a bíróság ezt szankcionálja. A vádlottak szerint Piroška azt mondtotta veina, nem baj, ha leszakad és vagy 20 zsidó elpusztul. Hogyha ez így volt, akkor Fülöp ott maradt-e az alatt a padló alatt és Piroška ott hagyja-e a kávéházban öccsét és barátait?

Széchenyi védő folytatja: Ez a pör a zsidóság pöre a kereszténység ellen, azonos a tiszaszlári perrel, azzal a különbséggel, hogy a tiszaszlári perben még a főtárgyaláson is volt beismerő vallomás és tanu, aki a bűnösök ellen vallott, a vádlottakat még is felmentették. Négy börtönkapas embert ártak a merénylet előtt, való-

tagja velem együtt meg van győződve az összes vádlottak bűnösségéről.

Tekintetes kir. Törvényszék! Mind ezek után, mielőtt vádbeszédem befejezném, még csak egy körülményre hívom fel kegyes figyelmét és ez az, hogy

a vádlottak minden felfogható lélektani indok nélkül, soha nem menthető könnyelműséggel, több emberéletet előre megfontolt szándékkal oltottak ki. Ezt a legdrágább és legbecesebb kincset, a melyet nekik, de senkinek a világon nem áll hatalmában pótolni. Részemről bizom igazságos határozatukban.

Az ügyész beszéde után az elnök felhívására dr. Vida Sándor, aki maga is sértett és a sértettek egy részét képviseli, bejelentette, hogy magánjogi igényt a sértettek nem támaszthatnak. Ezt a polgári per utján kívánják érvényesíteni.

Dr. Lévy Gyula és dr. Breier László az általuk képviselt sértettek nevében csatlakoztak dr. Vida bejelentéséhez.

Elnök ezután 1 óra 10 perccel délután 3 óráig felfüggesztette a tárgyalást.

szinüleg ezek követték el a merényletet. Minden vádlott alibijét szavazható tanuk igazolták és minden tanu a vádlottak mellett vallott, — csak a nyomozó köztisztviselő tanuk tagadtak, akik egzisztenciájukat védték, mert visszaéltek a kezükbe adott hatalommal. Ha a bíróság mégis arra az álláspontra helyezkedik, hogy szankcionálja a kikényszerített vallomásokat és marasztaló ítéletet hoz, a vádlottak martírok lesznek. Valamennyi vádlott felmentését kéri.

A közönség egyrésze tapsol, az elnök kiüritteti a termet.

Alig hangzanak el a védő szavai, a közönség egyrésze, jobbra fiatal emberek, tapsolni kezdenek. Az elnök erőlyesen rázza a csengőt. Kiürittetem az egész termet. A rendőrség jelentkezzék nálam.

A közönség lassan mozdul meg, mire az elnök visszajön és haragosan mondja:

— Tessék gyorsabban elhagyni a termet. Ez nem zsinház, itt nem lehet tapsolni.

A tárgyalást felfüggeszti.

Ulain védőbeszéde.

Az elnök egynegyed hat órakor nyitja meg újból az ülést és figyelmezteti a hallgatóságot, hogy tetszésének vagy neuntetszésének nyilvánításától tartózkodják, mert különben a termet kiüritteti.

Ezután Ulain Ferenc dr. tartja meg védőbeszédét. Beszéde elején azt mondja, hogy a kir. ügyész minden bizonyíték nélkül áll, mert a főtárgyaláson nem produkáltak bizonyítékokat a vádlottak ellen. Beismeri, hogy bizonyos kényszereszközökre szükség van, azonban a bíróságnak bizonyosnak kell lennie abban, hogy az előtte levő vallomást nem súlyos atrocitásokkal vették ki a vádlottakból.

Igy folytatja Ulain: A tiszaszlári nagy pör főtárgyalásán is volt tanu elég. Volt beismerő és a bíróság mégis megállapította, hogy az eljárás során olyan szabálytalanságok merültek fel, amelyek miatt nem hozhat marasztaló ítéletet. Tapasztalható ez nemesek itten, hanem az egész világon a bírói ítéleteknél. Hasonló eset a csongrádi is. Csongrádon bomba robbant. Ki lehene más a tettes, mint ébredő, aki gyűlöli a zsidót. Egy zsidó elkiálta magát: Gyuszi! Gyilkosok! Egy zsidó, Boér járásbíró azt mondja, hogy csak Piroškák lehetnek a tettesek. Van beismerés, tehát van bizonyíték. Erre hivatkoznak. Kérde, van-e a bíróságnak tradíciója? Ha igen, nem amellett szól-e, hogy futni hagyják a bű-

Izzadás ellen ANTISANOL

kenőcs, elismert hatású, gyógyoszer, készlet

BANÓ ANDOR

„Arany Angyal” gyógyszer-tára Debreczen, Piac-utca és Sz. Anna-utca sarkán. Telefon szám: 4-53.

Törvényesen védve.

nöst, ha nyugodt lelkiismerettel nem mondhatnák marasztaló ítéletet. — Csak akkor legyen felmentő ítélet, amikor zsidóérdekekről van szó? Az igazság akkor is igazság, amikor keresztény a vádlott.

Ulain is kérte védené felmentését.

Az ügyész replikája.

Ezután Borsos királyi ügyész reflektál a védők beszédére. Két fontos tárgyi bizonyíték van. Az egyik a bizombának a Böllni által megjelölt helyre való megtalálása, a másik Sághy útmutatása alapján megtalált gyutas. Olyan kínzás, amely boismerő vallomást hozott volna, nem történt. — A védők becsületes tisztviselők vallomását oly színben tüntették fel, amely ellen tiltakozik. A védők hangulatosa állították be azt, hogy a nyomozás nem terjed ki a valódi adatokra. Erre az a válasza, hogy a terheltek beismerő vallomást tettek, tehát nem volt szükség arra, hogy más helytelen irányba vezessék a nyomozást. Az orvosszakértők szerint sérülések nem voltak. Meggyőződése, hogy a védők hangulatos beszéde a bíróságot nem fogja leteríteni az igazság útjáról.

Széchenyi dr. védő válaszul fenntartja azt az álláspontját, hogy Diónszegi tanácsosnak nem volt joga a nyomozásnál jelen lenni. Allítja, hogy sanyarítások és kínzások voltak, amelyeket tanuk bizonyítanak.

Dr. Ulain Ferenc nem kíván válaszolni.

A vádlottak sorban annyit mondanak, hogy ártatlannak érzik magukat és felmenő ítéletet kérnek.

Az elnöki bejelentette, hogy az ítéletet péntek délután fél 4 órakor hirdeti ki és a tárgyalást 7 órakor beárta.

Kövess tábornagy temetése.

Bécsben beszentelték, Budapesten temetik.

Bécs, 1924. szept. 25. A Schwarzenbergi Nemzeti Kaszinó épületében délután szentelték be ünneppélyesen kövesházi Kövess tábornagy holttestét. A beszentelési szertartáson Bécs lakosságának nagy része ott volt. Egyszerű tölgya koporsóban volt felravalozva a holttest, a koporsó körül front harcosok álltak sorfalat. Az összes vezérkari tisztek s a tábornoki kar teljes számban megjelent. Hasonlóképen részt vett a temetésen az osztály kormány minden tagja és Mesirevich, a bécsi-magyar kövel. A tábornagyok közül Artz, Krobotin és Auffenberg résztvettek a temetésen. Zimmerman dr. egyházi főtanácsos mélyen átértett gyászbeszédet mondott. A bajtárcak nevében Krobotin tábornagy mondott beszédet. Ezután a gyászmenet megindult a hadügyminisztérium épület elé a Dunához, ahol hájóra tették a koporsót, melyet Budapestre hoznak. Itt teljes katonai pompával temetik el.

A pénteki minisztertanács dönt a közhivatalok munkaidejéről.

Budapest, szept. 25. A kormány-nak Budapesten idéző tagjai pénteken délután 5 órakor minisztertanácsot tartanak. A minisztertanács Vass József népjóléti miniszter a miniszterelnök helyettese fog elnökölni és a tanácskozást ezúttal megint a miniszterelnökségi poltában tartják meg. A minisztertanács folyóügyeken kívül a közhivatalok munkaidejéről is fog dönteni.

Olvassa a Debreczent

Radics Jugoszláviában angol mintára berendezett monarchiát akar kiépíteni.

Belgrád, szept. 25. Petrovics Anasztáz belügyminiszternek a horvátok vezérével, Radicsal folytatott személyes tanácskozásáról a horvát köztársasági paraszt párt kommunikét adott ki, mely szerint a horvátoknak Beგრáddal való megegyezése tisztázottnak tekinthető. Radics arra az álláspontra helyezkedett, hogy Jugoszláviában angol mintára kell a mo-

narchiát kiépíteni, mert csak az ilyen monarchia bír a szuverenitás jellegével és a szociális fejlődés képességeivel. Ezzel az állásfoglalásával Radics nyilvánvalóan a túlzó köztársasági horvátokat ismét a monarchikus államforma elismerésére akarja rávenni és pártjának a kormányban való részvételét biztosítani.

Az utolsó pillanatban előkerültek az elkontremínált Szalámi részvények.

Haim Jaquest és Lukács Nándort szabadon bocsájtotta a rendőrség.

Budapest, szept. 25. Ma reggel 7 órakor Haim Jaques és Lukács Nándor főzdebizománysokat a detektívek a főkapitányságra kísérték. Délután egyenyed 2 óráig

a legnagyobb izgalmak között folyt le a főzdebizománysok kihallgatása.

Azonban jöllehet minden negyed-órában jelentették, hogy már hozzák a részvényeket, a részvények még mindig nem kerültek meg. Pontban 2 órakor bizonyossá vált, hogy Lukács Nándort a rendőrségről szabadon engedték, nem azért, mintha a részvényeket produkálni tudta volna; hanem mert

kihallgatása során igazolta hogy a nála letélbe helyezett részvények hol vannak. Ezt az igazolást a rendőrség elfogadta.

A Szalámi ügy Haim Jaquesre nevezte még sehogy sem áll. Azt várják, hogy Haim a részvényeket beszoálltálja, azonban délután 2 óráig a főzdebizománys megbizottai a részvényeket nem tudták előkeríteni. Egyenyed 3 órakor Haim már a detektívzobában tartózkodott és minden készen állott arra, hogy a főzdebizománysot előzetes letartóztatásba helyezik.

Ekkor hozták meg a Szalámi-részvényeket a rendőrségre egy hatalmas börtáskában.

Haim Jaques háromnegyed 3 órakor elhagyta a főkapitányság épületét. — Haim ügynökei valóságos mestermunkát végeztek, mert rövid egy óra leforgása alatt összevárosították Budapesten azokat a Szalámi részvényeket, melyektől főnökük szabadulása függött.

Zárt ülésben tárgyalták Magyarország katonai ellenőrzésének ügyét.

Genf, szept. 25. A népszövetség tanácsa zárt ülést tartott, amelyen folytatták a Nemzetek Szövetsége állandó elnöki bizottság által kidolgozott tervnek vitáját, amely a versaillesi, saintgermaini, trianoni, neuilli

békeszerződésekben megállapított katonai ellenőrzést Németországban, Ausztriában, Magyarország és Bulgáriában a békeszerződések értelmében a Nemzetek Szövetségének szerveire bizza.

A kisipar védelmére!

Az Iparosok Országos Központi Szövetkeztének kongresszusa.

Budapest, szept. 25. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara nagyteremben ma ült össze az Iparosok Országos Központi Szövetkeztének kongresszusa.

A kongresszuson a szövetkeztnek körülbelül 130 tagja vett részt. Az ülésen megjelentek a kormány részéről Korányi Frigyes báró, pénzügyminiszter, Walkó Lajos kereskedelmi miniszter, Bud János miniszter, Szabáky Alajos és Wimmersberg Frigyes báró államtitkárok, Tamásy József nemzetgyűlési képviselő, Horánszki Dezső, Mutschenbacher Emil igazgató és mások. Az elnöki széket Hadik János gróf foglalta el és

melegen üdvözölte a kormány tagjait, akik megjelenésükkel is bizonyították megértésüket a kézműiparosság érdekeivel szemben.

Hangoztatta, hogy a kisiparoság érdekeit a gyorsan változó gazdasági viszonyok között csak olyan szervezet védheti meg, amely a kisiparoság minden rétegét felöleli. A világháború és az utána következő idők megmutatták, hogy csak a jól megápolozott, önálló kisiparostenciával lehet a társadalmi erőviszonyokban az egyensúlyt fenntartani és ennek működésén felépített társadalmi rendet biztosítani.

Az állam a kisiparosok szövetkeztének biztosított 22 milliárdnyi

hozzájárulása minden esetre elősegíti a fontos probléma megoldását.

Helytelen volna azonban mindent az állam támogatására építeni, éppen ezért a kézműiparoság saját jól felfogott érdekében is igyekezzen a saját szakipari tőkét is, mint alap- tőkét, növenni.

Hadik János gróf elnököt megnyitójának befejeztével a kongresszus tagjai felállva, percekig tartó tapsal és éljenzéssel ünneplik. Utána dr. Buday László, helyettes államtitkár tartotta meg előadását az ipari szövetkeztetek és testületek jelentőségéről és azok további kötelező fenntartása mellett foglal állást. Kulesár József az iparos szövetkeztetek múltjáról, jelenéről és jövőjéről tartott előadást.

Gaul Károly dr. államtitkár szemléltető előadásban ismertette, mit kell tudnia a modern kézműiparosnak.

Hadik János gróf elnök ezután megköszönte az előadásokat s azután a kongresszus megválasztotta tisztikarát.

A kormányzó gróf Hadik János, belső titkos tanácsost az Iparosok Országos Központi Szövetkeztete elnökévé kinevezte.

Hittlert négy évi próbaidőre bocsájtották

München, szept. 25. A müncheni országos törvényszék Hittler Adolf irónak 1224. okt. 1-től hátralévő büntetésének 4 évi felfeszakítását engedte meg. Ugyanaddig az időpontig próbárabocsátást mondott ki a törvényszék.

Burián Károly, a világhírű operaénekes meghalt.

Prágából jelentik, hogy Burián Károly, a világhírű magyar operaénekes rövid szenvedés után meghalt. — Burián Károly a budapesti állami operaháznál kezdte magasvelésű pályáját és rövid időn belül Európa egyik legünnepeltebb tenoristája lett. Buriánnak nemcsak Budapesten, de Bécsben és Prágában és Berlinben állandó hallgatóságosága volt és a kiváló magyar operaénekesért a legelőkelőbb színházak versengettek. Karriercje delefőfokán a legkiválóbbak mellett is a kritika elragadtatással írt róla, pedig Carussó és Jadlover mellett az összehasonltás igen szigorú lehetett.

A vagyonválságföldek a magyar állam ingatlan vagyonát képezik.

Budapest, szeptember 25. A pénzügyminiszter rendeletet bocsájtott ki, amely az állam által a vagyonválság fizetésére köteleztektől tényleg átvett vagyonválságföldeknek és a belől származó jövedelmeknek kezelésére nézve intézkedik. A rendelet szerint az állam tulajdonába jutott vagyonválságföldek a magyar állam ingatlan vagyonát képezik és mint ilyenek, törzskönyvezés és leltári elszámolás tárgyai. A vagyonválság címén a birlokába vett ingatlanokat azonban az állam egyéb ingatlan vagyonától elkülönítetten kell kezelni. A vagyonválság földek addig az időpontig tulajdonai az államnak, amíg a földhöz jutottak a föld ellenértékét meg nem fizetik.

Titokzatos német repülőgépek Páris felett.

Polihas-Páris, szept. 25. (Havas.) Az egyik esti lap közlése szerint a francia kormányt arról értesítették, hogy 12 nappal ezelőtt éjnek idején német repülőgépek haladtak el Páris felett. A miniszterelnökségen, a belügyminisztériumban és a rendőrfőnökségen, ahova ez irányban kérdést intéztek, kijelentették, hogy semmit sem tudnak ilyen esetről.

Szabaddá tették a hagyma behozatalát.

Budapest, szept. 25. A kormány a hagyma és fokhagyma behozatalát szabaddá tette és vámtételét métermázsanként 6 aranykoronában állapította meg.

Csang-Csulin Peking bombázására készül.

Sang-Hai szept. 25. A Reuter iroda jelenti Mungdenből. Csang-Csulin kijelentette, hogy abban az esetben ha Pekinget bombázza, az elnöki palotát veszi célba. A külföldi követek negyedén semmi sérelem sem fog esni.

Tűz egy budapesti moziban.

Budapest, szept. 25. Ma délután háromnegyed 2 órakor jelentették a tűzoltóság, hogy a Tó mozi irodahelyiségében eddig meg nem állapítható okból tűz támadt és az egyik irodahelyiség teljesen lángokban áll. A tűzhöz kivonult a központi tűzoltóság és a VI. kerületi tűzoltóság.

Egy földbirtokos két fia súlyos autó szerencsétlensége.

Győről jeleik: Ma reggel Helbrichter Vilmos földbirtokos 23 éves Vilmos nevű és 19 éves Ferencz fia autón mentek ki a birtokukra. Utközben az egyik fiu, Ferencz kérte a sofőrt, hogy engedje a kormányhoz. A sofőr odaengedte. A fiu 70 km-es sebességgel vezette az autót. Az egyik kanyarodónál neki mentek egy fának és összelökte az autót. A sofőr és a két fiu kezét, lábát elverte.

A szalámi ügy bizományosait sikkasztás címén vonják felelősségre.

Sztrache főügyész nyilatkozata.

Budapestről jelentik: Ma délelőtt jelentik: — Ma délelőtt dr Strache Gusztáv királyi főügyész a vádhatóság álláspontjáról a Szalámi-ügyben a következőket mondta:

Azok, akik a kontremín céljaira kölcsönt adtak és fedezetül Szalámi-részvényeket fogadtak el, majd ezen értékpapirokat nyomban tovább adták, vagy elzálogosították, — sikkasztás büntetést követeltek el.

Ez a büntény annál is inkább meg áll, mert hiszen a zálogtartó hitelezők az értékpapirokat fedezetül kapták, jogtalanul idegenítették el és törvénybe ütköző az az eljárásuk, hogy azokkal úgy rendelkeztek, mintha a sajátjuk lenne.

A részvényeknek azonnal való szállítása mindenestre jelentős és nyomós enyhítő körülmény.

Egyébként, mint értesülünk, a szalámi ügyben ma a felek között egyezkedő tárgyalások indultak meg. A tőzsdeigazgatóság ma foglalkozott ezzel az ügyel, azonban tekintettel a felek között megindult egyezkedő tárgyalásra, a döntést holnapra halasztották.

Egy váltóőrfiu balesete.

Különös szerencsétlenség történt legnap a helyivásut telepén. Az egyik kis mozdony hágcsoján állott tolatás közben Kónya Szabó László Késes-utca 44. szám alatt lakó 15 éves váltóőr és a mozdónba levő mozdony hágcsojáról leugrott de oly szerencsétlenül, hogy a lába hátsó kerék alá került.

A fiu kitérőre a mozdonyvezető azonnal fékezett, de azért a fiu már nem tudta egészen kitérni a lábat, mert a cipője odaszorult és a kerék a lába nagyajját összeroncsolta. A szerencsétlenül járt váltóőrt a mentők beszúrták a kltika sebészeti osztályára. A vizsgálat megállapította, hogy a mozdonyvezetőt nem terhel felelősség, a baleset véletlen szerencsétlenség következménye.

Október 19-én lesz Debreczenben az Országos Birói és Ügyészi Egyesület közgyűlése.

Mit tárgyal a birói és ügyészi kongresszus.

Budapest, szept. 25. Az Országos Birói és Ügyészi Egyesület folyó évi rendes közgyűlését Debreczenben a kir. kuria és ítélőtáblák folyó évi október hó 15-ik napjára kitűzött jubiláris ünnepe miatt nem október hó 12-én hanem október 19-ik napján tartja meg. A közgyűlés napirendjének egyik pontja Olchváry Zoltán debreceni kir. ítélőtábla elnökének a jogszolgáltatásról szóló előadása.

Pécs, szeptember 25. Az Országos Birói és Ügyészi Egyesület pécsi osztálya vasárnap szeptember hó 21-én tartotta meg ülését, melynek tárgya a Debreczenbe 1924. évi október hó 19-ik napjára kitűzött országos közgyűlésen előterjesztendő indítványok megvitatása volt. Kiküldött képviselőként: dr. Félix Antal kir. ítélőtáblai elnök, Imrefi Imre kir. ítélőtáblai bír., Lösch Antal pécsváradi kir. járásbírói elnök és Peitler Imre az osztály elnöke

választották meg.

Indítványként előterjesztendőnek határozatott el: 1. hogy a kormány állítsa fel a kir. ítélőtáblák mellé az 1890. évi XXV. t.-c. által rendszerezett számvetőséget, hogy megszűnjön a vidéki igazságügyi alkalmazottak illetményeinek és egyéb járandóságainak késedelmes, helytelen és a vidéki alkalmazottakra anyagilag káros számfejtése és nialványozása, 2. hogy a kormány szüntesse meg teljesen a közszolgálati alkalmazottak betegsegélyzését és az ezen a címen történő százalékos levonást, mert a betegsegélyezés mérve sehogy sem áll arányban az ezen a címen történő levonás értékével, 3. hogy a közgyűlés, mint a kar egyetemének a kifejezője foglaljon el erélyes álláspontot a kar ellen a fizetést rendező törvényből kifolyóan napról-napról megújuló igaztalan támadásokkal szemben.

Németország felvétele a Népszövetségbe.

Berlin, szept. 25. (Woff.) A minisztertanács mai ülésén elfogadták azt a memorandumot, amelyet Németországnak a Nemzetek Szövetségébe való belépéséről nyújtanak át Németország diplomáciai képviselői az érdekelt államoknak.

London, szept. 25. Mint jól értesült körökből hírlik, intézkedések történtek a Dawes terv alapján Németországnak nyújtandó 40 millió font sterlinges kölcsön ama részének folyósítására, amelyet az angol piacok

kon fognak jegyezni. A folyósítás ideje október közepe táján lesz. A tervek szerint az Egyesült Államok 20 millió font sterlinges kölcsön ama részének folyósítására, amelyet az angol piacokon fognak jegyezni. A folyósítás ideje október közepe táján lesz. A tervek szerint az Egyesült Államok 20 millió font sterlinget, vagy az egész kölcsön felét jegyzik, míg az angol jegyzés 10—15 millió font sterling.

Női hulla a podgyászban.

Gyulafehérvárról jelentik: A fővási rendőri hatóságot borzalmas eset tartja izgalomban. Vasárnap délután a vasuti podgyászraktárban egy hivatalnok különös szagra lett figyelmes és a szag oka után kutatva, hatalmas ládára talált, melyben romlott

élelmiszert sejtett. A ládát felnyitotta és egy nő oszlásnak indult hullájára bukkant benne. A fuvarlevél átvizsgálásánál kiderült, hogy a reitelmesszállítványt Budapestben adták fel Marosvásárhelyre irányítva, bizonyos Ho beck nevű ember címére.

Baltazár Dezső dr. a kecskeméti jogakadémia felszentelésénél.

A kecskeméti református jogakadémiát nagy áldozatokkal átvette a tiszántúli református egyházkerület. A régi, nagymultú intézmény átadása és felszentelése vasárnap folyik le, amely alkalommal Kecskeméten a református egyház és a városi tanács nagy ünnepeket rendez. Eddig ugyanis részint Kecskemét városa, részint az ottani református egyház tartotta fenn a Tisza-Duna közének egyetlen jogakadémiáját, amit a legutolsó évben anyagilag hiányában kénytelenek lettek volna megszüntetni. A tiszántúli re-

formátus egyház nagy áldozatkészséggel átvette az évszázados híres főiskolát és biztosította annak további fennmaradását.

A vasárnapi átvétel és felszentelés imponáns kerek között fog lefolyni, amely alkalomra Debreczenből Baltazár Dezső püspök és Kovács Andor dr. egyetemi tanár utazik el. A kecskeméti felekezeti különbség nélkül nagy tisztelettel várják Debreczen híres püspökét, aki a jogakadémia felszentelésénél ünnepi beszédet fog mondani és a kecskeméti reformátusság vendége lesz.

Színház

A Csokonai-színház műsora.

Szeptember 26: *Huncut a lány*, bemutató, operette. Bérletszünet.
Szeptember 27: *Huncut a lány*, operette. D bérlet.
Szeptember 28: Délután: *Arvácska*, operette.
Este: *Huncut a lány*, operette, Bérletszünet.

A színházi iroda jelentései.

Az utóbbi évek legnagyobb operette sikere nemcsak Budaresten, hanem Bécs, Berlin és Amerikában „Huncut a lány” a színház mai premierje volt. Az igazgatóság óriási anyagi áldozatok árán pazar bőkezűséggel állította ki a darabot, a szereplők pedig felvillanyozva a nagyszerű darab és zenétől, egymás mulják felül.

Ma van „Huncut a lány” slágeroperette bemutatója a színházban. Siessen jegyet váltani és megnézni „Huncut a lány” ma este a színházban.

Mozgósínházak műsora:

URANIA: Zoro és Huru álcsempészek kalandjai. Nevetés 2 órán keresztül.
Jön: J. Accuse Severin Mars Emmy Linne.
VIGSZÍNHÁZ: Rex Ingram remekműve a Zendai fogoly királydráma Alice Terry főszereplésével. Orion ezidei legelső „világatrakciója.”
Jön: Nottredamei toronyőr, világsláger.

Uj jegyváltási rendszer a városi fürdőben.

A városi tanács 15778—934. sz. határozatában kiadott rendelkezése alapján Debreczen sz. kir. városi nagyerdei fürdőjében ezidőszerint használatban álló fürdőjegyek a forgalomból kivonatnak és új jegyekre cseréltetnek ki. Ehhezkepest felhívjuk mindazokat, akiknek kedvezményes áru fürdőjegy van a birtokukban, hogy azokat a városi számvetőségnél 1924 szeptember 30-ig visszaváltás végett mutassák be. 1924 október 1-től kezdődőleg csak az újonnan kibocsátott jegyek érvényesek, 1924 október 1-től ugy a rendes, mint a kedvezményesáru fürdőjegyek kizárólag a fürdőpénztárnál válthatók. Kedvezményesáru fürdőjegy váltására igényjogosultsággal a tényleges szolgálatban álló, valamint a nyugalomba helyezett közszolgálati alkalmazottak, továbbá ezek özvegyei bírnak, úgy saját személyükre, mint feleségük és háztartásukban élő gyermekeik részére. Az igényjogosultság igazolható: a) kedvezményes vasuti utazásra jogosító igazolvánnyal; b) az illetékes számfelügyelő hivatal főnöke által kiállított igazolvánnyal. Az igazolvány kiállítására felhasználható őrleapokat alulírott hivatal fogja az érdekelt számfelügyelő hivatalok rendelkezésére bocsátani.

Városi számvetőség.

Kérje a Debreczent!!

Középszkolát végzett fiu
tanulónak
lapunk nyomdájában
felvétetik.
Varga-utca 5. szám.

Csillárok
villamos szerelési anyagok
100 és 220 voltos
Wolfram-égők
legolcsóbban beszerezhetők
Földes Sándor
szerelési vállalat, Hatvan-u. 18.
Viszonteladóknek nagy árengedmény

Hírek

Még sem engedi a Főváros tanácsa a bikaviadaloikat.

Budapest, szept. 25. A Főváros tanácsa a ma délelőtti ülésén foglalkozott ismét a bikaviadaloik engedélyezésének kérdésével. Mint ismeretes, a tanács már a multkorin ülésen kimondotta, hogy a terület tulajdonosa, nem járulhat hozzá ahhoz, hogy a ferencvárosi tornaklub helyiségeiben bikaviadaloikat rendezzenek, miután annak idején kizárólag embersport céljaira engedték át a területet a Ferencvárosi Tornaklubnak. A bikaviadaloik rendezése a tanács multkorin határozatával nem volt megelégedve és most bemutatta a rendőrhatalóság engedélyét, amelynek alapján újból kérte a tanácsot, hogy engedélyezze a Ferencvárosi Tornaklub helyiségeiben a bikaviadaloik megtartását. A tanács azonban ma délelőtti ülésén kimondta, hogy ragaszkodik előbbi határozatához, vagyis az engedélyt a Ferencvárosi Tornaklub helyiségeiben a bikaviadaloik részére nem adja meg.

— Közzszemlén a legtöbb adót fizetők névjegyzéke. Debrecen ez. kir. város legtöbb adót fizetőinek 1925. évi névjegyzéke betekintés és a netán szükséges felszámolások megtehetése céljából az 1886: XXI. t. c. 25. §. értelmében 1924. évi szeptember hó 26. napjától kezdődőleg 1924. évi október 12. napjáig bezárólag a polgármesteri titkári hivatalban (Városháza, emelet 4.) közzszemlére van kitéve. A város közönsége a legtöbb adót fizetők névjegyzékét a jelzett helyen a közzszemlére tétel ideje alatt megtekintheti és az esetleges felszámolásokat ugyanaz idő alatt ugyanott nyújthatja be. Ugyancsak a közzszemlére kitétel ideje alatt ugyanott tehetik meg jogosultak adójuk kétszeres számítása iránti igényük bejelentését. Dr. Magoss György polgármester.

— A fűszerkereskedők kongresszusa Budapesten, A Kamara felhívja érdekeltége figyelmét arra, hogy f. évi okt. hó 12-én a Fűszerkereskedők Országos Egyesülete (Budapest, VII., Rákóczy-ut 30.) országos kongresszust rendez, amely a kereskedelmi és ipart érintő aktuális kérdésekkel fog foglalkozni. Különösen fontos tárgysorozati pont lesz a fogyasztási szövetkezetek és különféle hatósági üzemek elviselhetetlen versenyének a kérdése, szereplni fog még továbbá a tárgysorozaton az adóügyek sorában a forgalmi adó is. A kongresszuson a Kereskedelmi és Iparkamara is képviselteti magát és felhívja mindazokat, akik a kongresszuson részt kívánnak venni, hogy ezt a Kereskedelmi és Iparkamaránál bejelenteni sziveskedjenek.

— Térzene volt. Nóth Antal főkarmester tegnap délután ismét megtartotta a szokásos csütörtöki térzenét, amelyen a katonazenekar ismét bebizonyította kiváló összeszokottságát, nagy technikáját és elsőrangú tudását; Nóth Antal főkarmester pedig a főle már megszokott bizottsággal és hozzáértéssel vezényelte kiváló zenekarát. A népszerű karmestert a közönség lázslapsokkal ünnepelte. Amíg a jó idők tartanak, Nóth karmester továbbra is megtartja szokásos térzenéit a közönség szórakoztatására.

A „Debrecen“ telefon száma: 789.

Vakok, siketnémák kulturájának bemutatása.

Gyógypedagógiai előadás Debreczenben.

A Magyar Gyógypedagógiai Társaság mult év október havában Országos Értekezletet tartott, mely értekezleten a testi, szellemi és erkölcsi fogyatékosok megelőzésének kérdését kiváló orvosok, jogászok és gyógypedagógusok világították meg értékes előadásaik keretében. Az értekezlet egyben elhatározta, hogy ezt a fontos kérdést a társadalom minél szélesebb rétegeivel is megismerteti és e határozat megvalósítása érdekében a Társaság az ország nagyobb városaiban tudományos és népszerű előadásokat szervez.

Debrecen városában folyó évi október hó közepén szeretne a Társaság ilyen előadásokat tartani. Az előadások célja a fogyatékosokat előidéző okok szakszerű magyarázásával a fogyatékosok fellépését a lehetőség szerint megakadályozni, illetve a már mutatkozó fogyatékosokat orvosolni és ezáltal egy testben és lélekben egészségesebb, erősebb, új nemzedéket nevelni.

Az előadások tárgya a fogyatékosok ellenes küzdelem ismertetése és a fogyatékosok (vakok, siketnémák, szellemi fogyatékosok) oktatásának és kulturájának bemutatása. Az előadások értékes programját művészi élvezettel is támogatja a Társaság, akadémiat képesítésű, vak zene- és énekművészek közreműködésével és egy vak költő saját szerzeményű „magas szárnyasú költőmenyének szavaltatásával.

Az előadások három főcsoportra oszlanak és pedig: 1. aszakemberek, (lelkészek, jogászok, orvosok, pedagógusok, gyermekbarátok); 2. a nagy közönség és 3. a tanulóifjúság részére. Ezekon kívül a gyermekek számára igen érdekes és tanulságos mese előadást is tart a Társaság. Az előadásokra a költségek fedezésére, valamint a fogyatékosok ellenes küzdelem céljaira a helyi viszonyoknak megfelelő, mérsékelt belépő díjakat szed a Társaság.

Hol rejtették el 1849-ben

Debreczenben a szent koronát?

Eddigi mendemondákkal szemben most bebizonyítást nyert, hogy a korona a városháza mai kulturatanácsnoki szobájában volt elrejtve.

Köz tudomású dolog, hogy mikor 1849-ik év január első napjaiban a szabadságharcot vezető honvédelmi bizottmány és a parlament Debrecen városába menekült,

„ugyanakkor a magyar szent koronát is Debreczenbe hozták, nehogy Windischgrätz osztrák keze közé kerüljön.

A szent korona Debreczenbe való szállítása és itteni elrejtése a legnagyobb óvatossággal történt.

Ez az oka, hogy mind ez ideig meglehetősen bizonytalan homályosság borult arra a rejtékhelyre, mely a szent koronát Debreczenben öt hónapon keresztül őrizte.

A szent korona debreceni rejtékhelye a multban élénken izgatta az emberek fantáziáit és így történt, hogy bizonyos adatok nyújtó adatok hiányában különféle mendemondák keletkeztek, melyek a szájhagyományból néha még az irodalomba is bevonultak. Leginkább azt a véleményt lehetett hallani,

„hogy a koronát Kossuth Lajos a maga lakásán rejtette el.

Igy keletkezett az a mendemonda, mellyel Kossuthnak a korona utáni aspirációit akarták egyesek illusztrálni, hogy Kossuth többször próbálgatta, hogy mint illik fejére a korona.

A mendemondáknak most már vége. Alapos kutatás után sikerült kideríteni, hogy

„a szent koronát a városháza első emeletén levő titkos levéltárban rejtették el.

E szobában ma dr. Csűrös Ferenc kulturatanácsnok tartja hivatalát. A kutatást dr. Szabó István, okl. levéltáros, lapunk munkatársa végezte, ki így mondotta el a korona debreceni történetét:

— A korona elszállításával Kossuth Lajos, honv. biz. elnök Bónis Sámuel képviselőt bízta meg. Bónis, mint a korona országos biztosa, 1848 december 31-én, éjjel tájban hozta ki a budai várból a koronát, kocsijával, mely elsőnek haladt át az akkor építés alatt levő lánchídon, a vasútdomásra vitte.

A koronát Bónis Szolnokig vasúton, onnan Debreczenig szekéren vitte. Debreczenbe beszállítására vonatkozólag nagyon érdekes dokumentumokat kerestem fel a városi levéltárban.

— Bónis Debreczenben a koronát átadta Kosuthnak. Kossuth Lajos tudvalevőleg a városházán a mai polgármesteri hivatali szobákban lakott, ugyanitt tartott hivatalát.

— Kossuth az őrizetben maradt koronát egy vasládában, melyben a többi koronázási ékszerek is benne voltak, a városi magánlevéltárba tette le.

Ez a szoba egy, a külvilágtól teljesen elzárt titkos helyiség volt, melyben a főbíró, illetőleg polgármester és a levéltárnok járhatott be csak.

Ajtaja vasból volt s a legbiztosabb rejtéket nyújtotta a városházán. Termézetesen a korona elrejtéséről kell beszélnünk és nem őrizéséről; az őriztetés maga hirdette volna, hogy ott van a szent korona.

Itt maradt háborítatlanul a szent korona június 5-ig, amikor is a június 4-én Pestre távozó Kossuth, Szemere és Horváth Mihály után vitték. A koronát, illetőleg az őrizetere kirendelt nemzetőrököt hat szekér szállította el.

Van egy nagyon érdekes mozzanata a korona debreceni történetének.

1853 július 4-én történt, hogy az osztrák hatóság zsandárai lezárták a városházát és nyomozást indítottak a már akkor az országot fűzes alatt nyugvó szent koronára után.

A magánlevéltár padlóját felszedték, az előszobában levő vaskemencét pedig széthányták. Termézetesen eredménytelenül. A magánlevéltárban folytatott nyomozásról a magánlevéltárnok

egy emlékiratot készített, mely idáig lappangott a levéltárban.

A városi levéltárban felkutatott irásbeli dokumentumok alapján

most már megállapítható, hogy a korona a magánlevéltárban, tehát nem Kossuth lakásán és nem is máshol volt.

Különben dr. Szabó István feldolgozta kutatásainak eredményét, melyet rövidesen napvilágra bocsát. (P.)

Kávéházban, vendéglőben és a fodrásznál követelje a Debreczent.

Csak egy mosolyt...

A villamos és a biciklista.

Már 5 perce csenget a villamos vezető a villamos előtt karikázó biciklistának. A biciklista azonban egy kedvüen hajtja gépét és oda sem figyel a csengetésre. Egyszerre dühösen rákiált a kocsivezető:

— Hallja maga, hát nem tud tértetni?

— En igen, — szól a biciklista, — de maga, ugy látom, hogy nem tud.

Dicséret.

— De borzasztó leereszkedő ember ez a mi földesurunk — filozofál a harangozó — még énhozzám is feljött a toronyba.

Fürdőről jött meg az asszony.

Asszony: Ugy-e, jól leégtem a fürdőn edesem? — csicsereg bele a férj fülébe.

Férj: Te, hogy te égtél le? En sokkal jobban leégtem, pedig fürdőn se voltam.

— Az egységes bírói és ügyvédi vizsgánál a pótvizsgát meg lehet ismételni. A hivatalos lap legközelebbi száma hozni fogja az igazságügyminiszter új rendeletét, a mely lehetővé teszi, hogy az egységes bírói és ügyvédi vizsgát megszerzve letévő jelölt a pótvizsgát megismételhesse.

— Nagytétényben földrengés érzelték. A földrengési obszervatórium közlése szerint Nagytétényben tegnap, 24-én reggel 4 óra 25 perckor földrengést érzelték, mely erősebb moraj kísért. Kárról eddig nem érkezett jelentés.

— Bortermelők figyelmébe. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara a bortermelők figyelmébe ajánlja, hogy a Mezőgazdasági Kamaráknak a kormánytól előterjesztett óhajára a kormány részéről következő állásfoglalást sikerült elérni a magyar bor külföldön értékesítésének érdekében: a külföldre irányuló borküldemények vasuti szállítási díjának csökkentése végett a magyar vasuti export tarifa megfelelő diskriminációval csökkentéséhez az 1924. évi XX. t. c. ben megalkotott vámtarifa keretében pedig gondoskodás történt a magyar bortermelés kellő védelméről, a külállamokkal lefolytatandó kereskedelmi tárgyalások során viszont a tr. kir. kormány mindent el fog követni arra, hogy a velünk tárgyaló államok minél kedvezőbb vámtételek mellett nyissák meg sorompóikat a magyar bor előtt.

— A köztisztviselők teame'ő és értékesítő szövetkezetének közleményei. A „B“ mintájú ugynevezett aliszti szövetek kiosztását folyó hó 27-én szombaton, az „A“ jelzésű tisztviselő szövetek kiosztását pedig október 2-án csütörtökön megkezdjük.

— Rimanóczy Béla gyászsa. A világitási vállalat igazgatóját és családját súlyos csapás érte. Sógornője Horváth Margit 32 éves korában hosszas és súlyos szenvedés után szerda este csendesesen elhunyt. A megboldogult hült tetemeit folyó hó 26-án, péntek d. u. 4 órakor helyezik örök nyugalomra a róm. kath. temető kápolnájából. Elhunytá öszinte és mély részvételt kellett mindazok körében, kik a hatal, szép, jólelkű asszonyt ösmerték.

— Adomány. N. N. az ujságírók segélyalapja javára 500 ezer koronát adományozott. Az elköszög ezuton mond érte köszönetet.

— Női fehér és szines filclapmodellek már százötvenezer koronától kaphatók a Kalapáczemberben, Piac utca 9.

— Olcsóbb lesz a cukor. Budapestről jelentik: A cukorgyárak körében napok óta tárgyalások folynak a cukor árának újabb leszállításáról. Tegnap az érdekelte kereskedelem azt az értesítést kapta, hogy a tárgyalások úgy alakultak, hogy a közeli napokban a cukor árát újabb ezer koronával fogják mérsékelni. Egyúttal közölték a gyárak részéről a kereskedőkkel azt is, hogy október elsejével megszűnik a kockacukorhiány. A kartelliroda már hetek óta nem tud kockacukrot kiadni és a közönség kénytelen kristálycukorral megelégedni. Ennek az állapotnak kétségeltnél a cukorgyárak az előidézői, mert óriási tételekben vették ki a kockacukrot, úgyhogy végül nem maradt elég a belföldi szükséglet kielégítésére.

— Két évre érvényesíthetők az utlevek. A forgalomnak nagyobb mérvű kifejlődése következtében a belügyminiszter felhatalmazta az utlevélkiállító hatóságokat, hogy különösen a kereskedelemmel és iparral foglalkozó egyének részére az utleveket indokolt esetekben két évi időtartamra szóló érvényességgel állíthassák ki.

— Diáknemzetek szerint osztályozzák a bécsi műegyetem hallgatóit. A technikai főiskola rektora hirdetést tett közzé, amellyel kötelezőnek nyilvánította a tanári testület által a diákok jogairól megállapított szabályzatot. A bécsi műegyetemen a diákság anyanyelv és származás szerint fog már a mostani tanévben különböző diáknemzetekre oszolni. Minden egyes ilyen diáknemzetnek vezető szerve lesz, amely megállapítja, hogy kik tartoznak a kötelekbe. Míg azonban a nem német diáknemzetek csupán érdekképviseletek lesznek, a német diáknemzet előjogokat fog élvezni a bécsi műegyetemen és a kiváltságok egyike olyan messzeható, hogy a német diáknemzet még a technikai főiskola igazgatósága is beleszólhat, ha fegyelmi kérdésekről, gazdasági és kulturális ügyekről tárgyal a tanártestület.

— Lopás a temetés ideje alatt. Deák Mihály Kazinczy-utcai lakásából a minap temetek egy családtagot. A gyászborost család szomorúságát ismeretlen egyének felhasználták s a temetés ideje alatt a szobából több értékes ruhaneműt loptak el. A család feljelentése alapján a rendőrség nyomozást indított.

— Tánciskolai próbavizsga, mely késéssel végződik. Egy nyíregyházi tánciskolában a vizsgára készültek a tanfolyam tagjai, Rugóczy József, kit szíve Gál Juliska felvonzott, állandóan a fiatal lánnyal táncolt. Kóta Gáspár, ki szintén nem viseltetett érdeklődés nélkül a lány iránt, állandóan zavarta őket, Gál Juliska ugyan több ízben kijelentette, hogy egyáltalán nem reflektál jelenlétére, a fiatal ember azonban tovább bosszantotta őket. Hazafeleletemet is csatlakozott hozzájuk s oly kellemetlenül viselkedett, hogy Rugóczy végre is kijött a béke türelésből s mikor már csak nem megszégyenítette a leány előtt, elkeseredésében kirántotta bicikliját s megszúrta vele kihívó viselkedést ellenfelét. A törvényszék súlyos testi sértés miatt 5 havi fogságot büntetést szabott ki Rugóczyra, kit azonban a debreceni tábla, a tegnapi felelősségi főtárgyaláson teljesen felmentett.

— Német nyelvi és művészeti történeti tanfolyamot nyitok október 1-től kezdve kellő számú jelentkező esetén. Bővebbet Heger tanárnár Egyházi bérpalota III. udv. földszint 37/a.

Szilágyi Béla --- a lakáshivatal új elnöke.

Dr. Sebess Jenő október 1-én távozik, Szilágyi Béla pedig átveszi a hivatalt.

Dr. Sebess Jenő lakáshivatali elnököt a népjóléti miniszter felmentette állásától s helyette Szilágyi Béla ny. árvaszéki ülnököt nevezte ki. Dr. Sebess Jenő a miniszter rendelkezéseinek megfelelőleg október 1-én adja át a hivatal vezetését Szilágyinak, maga pedig azonnal Budapestre távozik, hol a népjóléti miniszteriumban nyer beosztást. Szilágyi Béla nem ismeretlen Debreczenben. Hosszu ideig közmegelegedére működött itt, mint a GOK kirndeltség vezetője. Mint állami hivatalnokot, mindig pontos, lelkiismeretes, igazságszerető embernek simertük s valószínű, hogy új hivatalát a várakozásnak megfelelőleg, az egész város megelegedése mellett fogja betölteni.

Jogtalan árverések Debreczenben.

A Kereskedelmi és Iparkamara felfelentése.

Az utóbbi időben kétszer egymásután folyt le Debreczenben olyan árverés, mely az Ipartörvény 51. paragrafusának rendelkezései szerint tulajdonképpen iparhatósági engedélyhez van kötve, azonban az árverelő az árverést az önkéntes árverés köpenyébe igyekeztek bujtatni. A Kereskedelmi és Iparkamara a két leg-

utolsó árverés miatt az Iparhatósághoz felfelentést megteszi, mert ezek az engedély nélküli árverések a debreceni kereskedőknek igen nagy károkat okoznak, a vásárlókat pedig a tullicitált árakkal aránylag érzékeny módon károsítják. Ezeknek az árveréseknek ügyére legközelebb vissza fogunk térni.

Rémes vasúti szerencsétlenség a Debreczen és hajdudorogi vonalon.

Egy embernek kezét-lábát leszelték a vonat kerekéi.

Tegnap délután a Hajdudorogról 4 óra 20 perckor Debreczen felé rohogó személyvonat elgázolt egy embert. A szerencsétlenséget az arra járó esendőrök vették észre, akik megletve látták, hogy Vid állomás közelében a sínek mellett egy borzalmosan összeroncsolt emberi test fekszik.

A szerencsétlennek mindkét kezét és lábát leszelték a vonat kerekéi és a esendőrök, mikor ráakadtak, még lélezett, de

mire beszállították a vidi állomásra, meghalt.

A nála talált iratokból megállapították, hogy Láda Istvánnak hívják az illetőt, hajduböszörményi lakos.

A vonat mozdonyát Ritzky István mozdonyvezető vezette, kit még tegnap kihallgattak a műhelyfőnökségen. Ő egyáltalán nem tud az esetről semmit. Nagyon valószínű, hogy Láda István a vonaton utazott s valahogy kizuhant a robogó vonatból és így került a vonat kerekéi alá. A vizsgálatot tovább folytatják.

Nagy a forgalom a debreczeni tengeri vásáron.

Felszökött a csöves tengeri ára.

A külső vásártéren, a terménypiacon már vagy két hete a tengeri a fő cikk. Nagy két sorjában sorakoznak baloldalt a tengerivel tömött szekek, alig látszanak ki a porból.

Tetejükben nagy kényelmesen pöfkel a tulajdonos és lenézi a magasból a világot. Ugy tesz, mintha semmi sem érdekelne. Hiszen biztos az ügye felől. A portékájára ugyanis akad vevő, csak épen az a kérdés, hogy mikor, kilenkor vagy tizkor.

A tikkasztó „ösz” csakugy sorvasztja az embereket. Mindenki a zsebkezdővel törli a homlokát. A vásárlók nagyokat izzadnak. Mert nemcsak az idő fűt nekik, hanem a tengeri hirtelen felszökött ára is.

A szezon elején 80—100.000 koronáért kelt, ma elkérnek 160—165 ezer koronát is a javáért, a esin kvantiért, de a lófogunak és a magyar tengerinek is 150.000 az átlag ára.

Ez a nagy szárazság adott kelendőséget a tengerinek, mert az ilyen időben jól kiszáradt, egészséges terményhez jutni és mindenki igyekszik beszerezni a szükségletét. A kereskedők is erősen vásárolnak.

Igy megy ez már majd két hete. Mindennapon elékerülnek a tengeris szekek és eljön a vevők raja is. — Mire delet harangoznak, újra esendes elhagyott a vásártér, legfeljebb egy-egy túlfűtött ambíciójú gazda restokol ott még, de látván, hogy már senki sem adja meg a magas árat, hazabaktak és másnap újra szerencsét próbál. Könnyű neki, a saját igájával, azt pedig hát nem számítja, csak az a fő, hogy megkapja azt, amit akart. De a vevők egy része is kitart, haza megy tengeri nélkül és másnap újra kinéz a maga lábán, hátha lejjebb ment az ára?

Elsőrendű kárptos

Szabó József Varga-utca 1. Szent Anna-utca sarok. Kész hencserek raktáron.

Lapkihordokat felvesz a kiadóhivatal!

Kávét, tea, cacao

mindég jó,

ha a Félegyházy cégtől való

Debreczen, Piac- és Miklós-u. sarok.

— Csak tizenhat éven felüliek vásárolhatnak trafikárut. A pénzügyminiszterhez újabb tömeges panasz érkezett a fiatalok ellen, akik az utóbbi időben mértéktelenül dohányoznak. A miniszter most rendeletet adott ki, amelyben gálat vet a fiatalokak immár szenvedéllyé vált dohányzásának. A miniszter rendeletében utasítja a trafikosokat, hogy ezentul a legnagyobb figyelemmel szolgálják ki vevőjüket és gyermekeknek ne adnak dohányterméket, bármilyen ürüggyel akarunk is vásárolni. A miniszter rendelete következtében ezentul csak tizenhat éven felülieket fognak kiszolgálni.

— Rendőri hírek. Tegnap éjszaka a külsőségeken razzia tártottak. A razzia alatt több cseléd-lányt állítottak elő, akiket csavargáson étek, Valamennyi ellen eljárást indítottak. — Tegnap délelőtt egy fiatal gerkóc a Széchenyi-utcán egy kétfogatu kocsi tajtolt s közben a szekér elé fogott lovakat alaposan elverte. A közelben posztoló rendőr a fiatalokú kocsi nevét felírta. Eljárás indult ellene oktan állatkinzás miatt.

x Tükrögyártás, üvegcsiszolás régi tükrök újáöntése Sipkovits Béla üvegipari vállalata Sziv-u tca14/15. Telefon 35—6.

x Sváci sapkák minden színben a legolcsóbb áron kaphatók a Kalapüzemben, Piac-u. 9.

Sport

A fegyelmi bizottság

tegnap este tartott ülésén Krizsán Mihály (KIKSE) játékost 6 hétre, Klein Miklóst (KIKSE) játékost 2 hétre, Mendler Józsefet (TTE) játékost 2 hétre, Fodor Sándor (BUSE) játékost 2 hétre tiltotta el a nyilvános szerepléstől, míg Borbély Győző megdorgálta.

Dr. Zempléni Gusztáv

kerületi ügyvezető alelnök tiszteletére, távozása alkalmával rendezett tegnap esti bucsuvacsorán Ferenczy Károly elnök hálás szavakkal méltatta az ünnepelt sportbeli érdemeit s fejezte ki az egész kerület sajnálkozását a kényszerű távozás miatt. Dr. Zempléni meghatott szavakkal köszönte meg az elnök szavait. A nagy számban összegyűlt bucsuzók a késői órákig maradtak együtt a legjobb hangulatban.

Felelősségi tanács ülése.

Ma pénteken este fél 7 órai kezdettel a keleti kerület felelősségi tanácsa a Royal kávéházban ülést tart.

A debrecenből hazatérő MOVE—KSE harca a részeg emberekkel.

A karcagi MOVE SE, football csapata, mely vasárnap Debreczenben mérközött, Karcagra hazaérkezve súlyos támadásban részesült. Egy csomó részeg ember, kik épen a vonatérkezésük tódultak ki a korcsmákból, megtámadta a derék futbalistákat, kik azonban nem hagyták magukat s egy pár csattanós pofonnal elégtelést szereztek maguknak az indokolatlan s durva támadásért. A duhaj korcsmázók közül négyet előállított a rendőrség a többi után nyomozást indítottak.

Hirdessen

a „Debreczen”-ben!

Közgazdaság

Az első csütörtök az értéktőzsdén.

Vontatott üzletmenet.

Hosszu évek után újra hivatalos forgalom volt a csütörtöki napon, amely pedig az üzleti periódusok pénztári napja.

A Zsíró munkái ma is befejeződtek 11 óra előtt és a hivatalos forgalmat pontosan 11 órakor meg is kezdték. Az üzletmenet azonban vonatott volt, feltűnően kicsiny üledék jelentkezett. Az irányzat nyitáskor gyengén tartott volt és a hangulat tartózkodó. Az üzlettelenség hatása alatt az árnívót csak részben tudták megtartani az értékek. Később megjavult a hangulat és véleményes vásárlások kezdődtek, úgy, hogy a tőzsdei vége felé nemcsak az árvesztesség térült meg, hanem az árnívó mintegy 1-2 százalékkal a tegnapi tőzsdezárlati kurzusok fölé emelkedett. A közlekedési piacon továbbra is élénk volt a forgalom. A Szalámi részvényekben ma nem fordult elő kötés, minthogy az érdekeltek és a tőzsdetanács között megindult tárgyalások biztosítására a tőzsdetagozok tartózkodtak a kötésektől. Zárlatkor csendes forgalom mellett az irányzat ártartó.

Az utótőzsde.

Leesengetés után mérsékelt forga-

lom alakult ki gyengébb árfolyamokkal. A Magyar Hitel a zárlati árfolyamhoz képest 5000 koronával esett. — A kis forgalom mellett aránylag sok árt kinaltak, ami az árfolyamokat lenyomta.

Árfolyamok: Trust 187, M. Hitel 650, O. Hitel 155, Salgó 562 fél, Rima 134, Hazai bank 115, Angol Magyar 40, Nova 138, Városi 80 fél, Közuti 67 fél, Ganz Danub. 2085, Kőszén 2550, Fer. bank 1275, Cukor 2010, Gummi 265, Déleukor 415, Phöbus 46.

Zürichi zárlat.

Páris 2775, London 2352, Newyork 526, Brüsszel 2515, Milánó 2307 fél, Berlin 125 egynegyed, Bécs 74.40, Budapest 69 fél, Bukarest 265

Terménytőzsde.

Irányzat kenyérmagvakban ma kis sé gyengébb volt. Buza 2500 koronával olcsóbbodott a rozs változatlan maradt. A többi cikkek közül zabban, tengeriben és repcében a hangulat kissé barátságosabbnak mutatkozott. Egyebek változatlanok.

Hivatalos árak: 76 kilós tiszavidéki 4200—250, egyéb 4175—225, 78 kilós tiszavidéki 4300—325, egyéb 4275—300, rozs 3875—900, tak. árpa 3800—4000,

sörárpa 4600—4700, köles 2800—3000, zab 3300—3500, tengeri 3800—3850, repce 6400—6600, korna 2250—2300.

Ferencvárosi sertésvásár.

Felhajtás 1100. Arak: Könnyű 25—26, közép 26—28, nehéz 26—28 fél. A vásár élénk volt.

Az aranykorona árfolyama.

Az aranykorona mai árfolyama a hivatalos dollárkurzuson átszámítva 15 594.71 papirkorona.

Aranypénzek és nemesfémek.

20 koronás magyar arany 335—338, ezüstkorona 6.1—6.2, ezüstforintos 16.8.

Magyar Nemzeti Bank jelentése a devizaárfolyamokról.

Egy darab	Vétel	Eladás ára
Dollár	76680 K	77240 K
Angolfönt	342000 K	346000 K
Hollandi forint	29560 K	29815 K
Francia frank	4070 K	4100 K
Svájci frank	14675 K	14750 K
Léva	549 K	564 K
Cseh korona	2288 K	2307 K
Lira	3365 K	3400 K
Lei	396 K	400 K
Dinár	1063 K	1085 K
100 n. márka	—	—
Lengyel marka	—	—
Osztrák korona	109.15	109.75

Felelős szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF

Kiadja a T. H. könyv és lapkiadó-vállalat r. t.

Nyomatott a Tiszántúli Hírlap nyomdájában.

Hirdessen lapunkban.

Friss banán

színű harisnya érkezett a HAVAS harisnyaházába Bádógos-utca 1. (Tisza palota)

ARANYAT, ezüstöt, briliánsat, hámis fogat legmagasabb árban VESZÉK. STEINER NEMZELI KÖNYV-ÉS LAPKIADÓ VÁLLALAT 2. I. szék.

POLOSKA és SVÁBBOGÁR

irtószert, garantált minőségű.

Hatóságilag szabaddalmazva, nagyön olctón kapható

STERN

festékküzetében, Bikával szemben (Saját érdekében mindenki győződjön meg róla)

lapunk kiadóhivatalában, Varga-u. 5. szám alatt.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árfolyamai ezer koronákban.

A legalacsonyabb, legmagasabb és záróárfolyamok 1924 szept. 25-én.

Bankok:	Pesti Viki.	Transdan.	198	202	201	Kühne	34	—	34	Sörgyárak és szeszipari vállalatok:	Dunánt. sert.	38	—	38
Angol-magy.	40	42	41	—	—	Láng	87	92	87	Baróti	Papir	—	—	28
Ang.-oszt.	—	—	—	—	—	Lipták	10	10	10	Részvénytör.	Peltan	710	—	703
Bosny. agr.	49	52	49	—	—	MAG	22	22	22	Temesi szesz	Györi bór	80	—	80
Iparbank	—	—	—	—	—	Magyar acél	180	185	180	Fővárosi sör	Hangya	17	18	17
Fabank	4	—	4	—	—	Belga fém	—	—	120	Gschwindt	Kábel	—	—	—
Földhitelbank	220	230	228	—	—	Méreggyár	12	12	12	Györi szesz	Királyautó	2	2	2
Hazai	115	116	115	—	—	Motorgyár	2	23	27	Keglevich	Ostermeiő	185	190	186
Hermes	35	36	35	—	—	Olomár	18	19	18	Királysör	Gummi	255	275	265
Hungária	—	—	—	—	—	Chaudoir	—	—	125	Polgári sör	Német mezőg.	155	160	157
Szlavon jelz.	58	60	58	—	—	Vegyipar	23	25	24	Krausz szesz	Vasútforg.	145	—	145
Lloyd-bank	3	4	4	—	—	Vagongyár	58	63	62	Inter.exim	Star	15	16	15
Magyar hitel	443	460	450	—	—	Pálgyi	8	9	9	Pannonia sör	Telefon	108	—	108
Ingatlan	200	—	200	—	—	Rex hajó	3	4	4	Temesi sör	Turul-cipő	—	—	—
Cseh bank	22	—	22	—	—	Rima	133	135	134	Szállodák és gyógyfürdők	Unio	—	—	28
Forgalmi bank	—	—	32	—	—	Rossemann	59	60	59	Hungaria	Szolnoki	4	—	4
Jelzáloghitel	97	100	99	—	—	Rothmüller	7	8	7	Royal	Pálfalvai	12	13	13
Keresk. hitel	21	—	20	—	—	Schulder	47	50	48	Royal	Faipari vállalatok:	—	—	—
Leszámitoló	58	63	60	—	—	Schuller	—	—	35	Mercuria	Mercuria	1	2	2
Általános	10	—	10	—	—	Teudloft	—	—	55	Cserző	Cserző	24	—	23
Amerikai	3	3	3	—	—	Unitas-autó	43	50	46	Égisz	Dun. tharaszti	2	2	2
Magy.-ném. b.	23	24	23	—	—	Vulkan	56	60	60	Liget-szan.	Egyesült fa	—	—	—
Olaszbank	20	—	20	—	—	Wörner	—	—	—	Schwarzler	Fornit	15	16	16
Közp. jelz.	20	—	20	—	—	Mechanikai	—	—	—	Lukácsfürdő	Guttman	850	—	875
Városi bank	7	—	7	—	—	—	—	—	—	Juta	Hazai fa	100	—	101
Mercur	10	—	10	—	—	—	—	—	—	Karlton	Honi fa	10	—	10
Nemzeti	24	27	28	—	—	—	—	—	—	Kenier	Körösbányai	30	32	31
Osztrák hitel	152	156	155	—	—	—	—	—	—	Pamat	Kronberger	14	15	14
Keresk. bank	1060	1115	1090	—	—	—	—	—	—	Szegedi kend.	Lignum	45	—	45
Verkehrsb.	—	—	60	—	—	—	—	—	—	Unio textil	Hitefa	—	—	17
Wiener B.	—	—	115	—	—	—	—	—	—	Jaquard	Amerikai	—	—	8
Atlantica	20	22	21	—	—	—	—	—	—	—	Erdő	3	3	3
Takarékpénztárak:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Magyar Lloyd	—	—	—
Belvárosi	25	27	26	—	—	—	—	—	—	—	Malomsok	7	—	7
Lipótárosi	7	8	7	—	—	—	—	—	—	—	Nemzeti fa	370	—	365
Kőbányai	13	—	12	—	—	—	—	—	—	—	Lichtig	3	—	3
Egyes főv.	96	98	97	—	—	—	—	—	—	—	Oia	500	505	505
Áll. takaré	116	120	120	—	—	—	—	—	—	—	Rézványai	81	83	81
Moktár	165	—	165	—	—	—	—	—	—	—	Slavonia	75	77	77
Pesti hazai	3010	3130	3150	—	—	—	—	—	—	—	Thék	50	—	50
Biztosítók:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Nasici	1900	2000	1960
Magy. Bizt.	7000	7100	6900	—	—	—	—	—	—	—	Viktoria b	4	—	4
Fonciere	135	145	140	—	—	—	—	—	—	—	Zabolai	63	—	62
Magy.-franc.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Zentai	—	—	—
Jég	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Erdőbirt.	—	—	—
Pannonia b.	1800	1850	1900	—	—	—	—	—	—	—	Közlekedési vállalatok:	—	—	—
Malmok:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Ad.ia	1003	—	1000
Back-malom	46	47	47	—	—	—	—	—	—	—	Közuti	62	68	67
Borsod-misk.	125	126	125	—	—	—	—	—	—	—	Városi	77	90	85
Concordia	36	38	37	—	—	—	—	—	—	—	BUR	270	280	270
B.-csabai	65	70	67	—	—	—	—	—	—	—	Délivasut	50	54	52
I. bpesti gm.	114	118	117	—	—	—	—	—	—	—	MFTB	202	205	202
Törökszentm.	27	29	28	—	—	—	—	—	—	—	Levan.e	156	163	160
Gizella	64	66	65	—	—	—	—	—	—	—	Miakolci	110	125	118
Hungaria	90	—	89	—	—	—	—	—	—	—	Nova	1138	143	139
Király	28	29	28	—	—	—	—	—	—	—	Allamvasut	—	—	390
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Törzst	181	195	192

Apró hirdetések

Debrecen és az egész Tiszántul közönsége olvassa

az ön apróhirdetését 5000 koronáért, amelyet felad a

Debrecen, Debreceni Független Ujság, Egyetértés, Hajdúföld vagy Tiszántuli Hírlap kiadóhivatalában

Öt ujságban jelenik meg a feladott 10 szavas alkalmi hirdetés, ha a fent sorolt lapok bármelyikébe befizeti a 5000 koronát, minden további szó 500 K. Vastag betűvel szedett apró hirdetés duplán számítatik.

AJÁNLAT

Tűzfűt pontosan hárhoz szállít Winkler fakereskedő. Margit fűrdővel szember. Telefon 2-80.

GAZDALKODÓK! Legjobb és legolcsóbb csizmát csak Horoghnál kaphatnak. Vár-utca 2.

Mindenféle butorok legolcsóbb beszerzési helye Hausner Salamonnál Simonffy-utca 2. c. 395

Bőröndök, retikulók, finom bőr-árúk eskis Feuermann bőröndösnél, Piac-u. 44. 879

Villamos világítási, csengő, motor, valamint telefon beüzemléseket, javításokat jóállással, legújanyagokkal készíti „Elektra” villamossági és erőátviteli vállalat, Hatvan-utca 2. Telefon 8-95.

Butor díszvasalások, épület vasalások, kátrány fedéllemezek, horganyozott fonatok legolcsóbban Kovács Gyula vasüzletében. Bika mellett sarkon. 936

Máthé János műszaki szerelő. Elvállal: vízvezeték, csatornázás, fürdő egészségügyi, műszaki berendezéseket, e szakbeli javításokat elsősorban kivételben. Iroda és műhely Csapó-utca 24. Telefon 3-21. 2325

Kristály fehér petróleum literje 4400 korona Lindenfeldnél, Degenfeld-tér 7. 1297

Bőrkeztűk: Glace, szarvas, antilop, kutyabőr, szőrme, bárány, triko selyembéléssel és bélés nélkül legnagyobb választékban: Vitáriusnál, Piac-utca 16., Alföldi-palota Telefon 1014. 1355

Hölgyek figyelmébe! Legújabb divatu angol, francia kosztümöket, kabátokat, ruhákat, izlésesen készít Schwartz női divatterme, Vörösmarthy-utca 2. Tisztviselőknék nagy árengedmény. 3753

Bőrgarnitúrák, szalonok, komót vitrin nagy választékban (Szinház átjáró) butorraktárban kaphatók. 1400

Szegedi paprika különlegességek állandó raktára Lindenfeldnél, Degenfeld-tér 7.

Kevés pénzért jó ruhát venni, -- Véghez kell menni: Vár u. 2.

Keményfabutorok, hencserek, mad racok jutányos árban kaphatók Színház-átjáróban. 1345

Tégla legjobb minőségű legolcsóbban Hortobágy téglagyárnál kapható. Szentanna 11. 0520

Legdivatosabb ernyőket, átalakításokat, áthuzásokat legolcsóbban készít Ernyőüzem, Sas-utca 3 1531

Győződjön meg, hogy mindenféle butorokat legolcsóbb árban vásárolhat Fenyvesi butoráruházában. Kistemplomnál. 1810

Részletfizetésre készít fazonmunkát olcsón és elsőrendűen: Parti, uri divat szabó. Hazai és külföldi divatszövetek raktára. Kálvin-tér 3. (Egyház-tér 3.). 1442

Lakatos munkát, javításokat legújanyagban készíti Ehrenreich, -- Arany János-utca 37. 1853

Ebédlő-, háló-, konyhaberendezéseket, egyes butordarabokat eladok, veselek. Széchenyi-utca 8. szám. 1311

Székely András uri és egyenruhásabó, Szent Anna utca 1. Egyenruházati cikkek és szövetek raktára. 536

Tégla kifogástalan minőségben Tóth Sebestyén téglagyárában kapható. Megbízott Betus József Zöldfa-utca 8. 612

Férfiszabóknak meglepő olcsó árak mellett fest, tisztít Kocz kelmefestőgyára, Péterfia-u. 30., Arany János-u. 10. 1710

LAKÁS, ÜZLET

Egyszerűen butorozott szobát konyha használatra keresek. Saláthy, Pécetes-utca 25. 1879

Különbejáratu butorozott szobát keresek lehetőleg Piac- vagy Miklós utcában. Fizetek egymillióig havonta. Telefon 633. 1763

Butorozott szoba, szép, nagy, féregmentes, konyhával kiadó, parkirózott udvarban. Szappanos-utca 16. 1776

Raktárhelyiséget, lehetőleg földszintest keresünk mielőbbi átvételre. Ullmann Salamon, Keresk. R-T. Ferenc József-ut 69. 1804

Jómenetű fűszerüzlet forgalmas helyen, más vállalat miatt átadó. Értekezni lehet Dobó-u. 1. 1811

Négy helyiségből álló hölgyfodrázat, mely lakható is, iroda céljára is átadó berendezéssel. Cim a Független Ujság kiadóban. 1868

Két butorozott szoba kiadó. Piac-utca 77. 1866

Egyetemista október 1-re különbejáratu butorozott szobát keres, reggeli, ebéd, központ közelében. Cim az Egyetértéshez. 1848

Legjobb, legolcsóbb, legdivatosabb cikkek állandóan kaphatók, Almássynál, Kossuth-u. 13. 1626

Pormentes, beköltözhető, nagy jövedelmet biztosító házastelkemet nagy forgalmu üzlet, családi házzal, elcserelném. Esetleg eladom. Honvédtemető-utca 27. 1847

Egy szoba, konyha, spejzből álló lakásom elcserelném. Értekezni Széchenyi-utca 18. 1846

Utcai butorozott szoba kiadó. Simonffy-utca I. II. emelet. Értekezni ott. 1843

KERESLET

A Bika kádfürdőben vagy a Piac-utcán tegnap három kulcsból álló kulcsomó vesztél el, a megtalálót kérem, adja le Piac-u. 46., I. emelet. 1878

Buzakölésönt Keres ügyfelei részére dr. Balázs-bank, Piac-utca 89. Telefon 143. 1510

Fajalmát válogatottat vesz 15 mázsát, Lovass, Kossuth-utca 26.

Asztalos tanuló fizetéssel felvétetik: Szabó János műbutorasztalosnál, Szent Anna u. 25. 1745

Tanuló fizetéssel jó családból való felvétetik Berger porcellánkereskedésbe, Piac-utca 66. 1759

Elcseszt a kórháztól Apaffy-utcán két oldal ágydeszka. Beesület megtaláló Maróti-utca 36. alatt jutalmat kap, ha bejelenti. 1864

Kulcs elvesztett Csokonai-színház, Vár-u., Péterfia-u. Jutalom ellenében leadandó Péterfia 48. I. emelet. 1850

ÁLLÁST KERES

Menekült tanár, latinszakos, elvállalja puztán, tanyán vagy más hasonló helyen lakó középiskolai tanu-Máv. műhely, Sápny elelnör címén. lók tanítását. Kovács, Debrecen, 1797

Fiatal ember kereskedelmi érettségivel perfekt magyar-német levelező és könyvelő sürgősen állást keres. -- Cim a Tiszántuli Hírlap kiadóban.

Ügyvédi irodába ajánlkozik német és román nyelvtudással jóírásu 28 éves férfi, aki gépirásban, telekkönyvi, végrehajtási és összes bírósági dolgokban nagy jártassággal bír. Cim: Bence Jenő, Vaja.

Négy közép két gazdasági iskolás azonnalra állást keres, Debrecenben más szakmában is, könyvek vezetését, raktárak kezelését elvállalná. -- Cim Debreczen kiadóhivatalában.

Önálló lakatos, családos, uradalomba ajánlkozik. Rózsa-utca 2. sz. keféssátor. 1845

Önadékképes fűszerszakmabeli fiatal kereskedősegéd alkalmazást keres. Honvédtemető-utca 27. Ugyanott 30 mázsa paradicsom potom árban eladó. 1852

ÁLLÁST KAP

Keresek ügyes gazdasszonyt vendélti konyha önálló vezetéséhez, kevés befektetéssel, jutányos feltételekkel. Szakayné, Kisvárdá. 1883

Jó munkás magyar szabó jó fizetéssel felvétetik Juhász férfiszabó, Kabá. 1873

Géplakatossegéd és tanulók felvétetnek, Arany János-utca 37. sz. Ehrenreichnél. 1851

Kereskedelmi gyakorlattal, jó írással rendelkező, számlázó tisztviselőt keresünk azonnali belépésre. Fűszerkereskedelmi részvénytársaság. 1799

Faesztergályos segéd felvétetik Neuländer kocsigyárában. Erzsébet-utca 28. 1815

Helyi ügynökök felvétetnek Erdélyi tűzfűtárhozatalánál. Fürdő-utca 2. Telefon 10-93. 1817

Kifutó fiut felvesz azonnali belépésre Holländer iroda, Arany János utca 14. 1839

Cipészsegéd és tanuló felvétetik. Sárközy, Széchenyi-u. 18. 1851

Cipészsegéd felvétetik, Miklós-utca 38. sz. 1849

Jegyszedőnek meglelt koru férfiak esetleg nők fölvetetnek. Vigszínházmozgó. 1849

ELADAS

Zongora Stelzhauer eladó, Péterfia utca 54. 1874

Bundi-utca 4. sz. alatt kályha, hordok, asztalok, vas, pléhek, fegyver-állyány eladók. 1875

Magánjáró eszéplógarnitúra sürgősen eladó. Arany János-utca 27. Ehrenreich. 0515

Egy kifogástalan hosszú herberivel bélelt borkabát (autó raglán) három millió hatszáz ezer koronáért eladó. Megtekinthető László házmeztérnél, Péterfia 34. 1795

Ó szemes tengeri 15 mázsa eladó. Bethlen-utca 19. 1798

Eladó jókarban levő salgotarjani duplafolytonógó kályha és egy tázhely 3 sütővel. Megtekinthető özv. Schwartz Sándornénál, Csapó-utca 86. 1655

Eladó és beköltözhető Boldogfalva utca 17. sz. ház 1891

Eladó Faragó-utca 7. sz. ház háromszobás beköltözhető lakással.

Két és fél hold kitünő fajú szőlő Apafája alatt, hadházi útnál eladó. Értekezni Kegyes sarkoraktárában. Piac-u. 58. 1460

Két éves jó angol vizsla olesón és szé ptelikabát eladó. Sesztina-u. 8.

Automobil, négy személyes, modern, carussériával, kitünő tura kócsi, eladó. Riesz Henrik kocsigyár. Hatvan-utca 58. 1859

Frakk, smoking, átmeneti kabát, ruha és cipő közép nagyságban, keveset használt eladó, Piac-utca 26-a) III. emelet 15. 1858

Gólya-utca 7. sz. ház, beköltözhető három szobás lakással eladó. Értekezni Csapó-utca 22. sz. hentesüzlet. 1857

Eladó 23 holdas tanyás föld a Fáy-dűlőben. z 1855

Csészlógarnitúra 6-os, komplett, használható állapotban eladó. Cim az Egyetértésnél. 1856

Erzsébet-utca 21. sz. ház eladó. -- Ugyanott egy 160 kg. disznó eladó. 1854

Fekete zongora eladó. Cim a kiadóban. 1853

Eladó Vigkedvü Mihály-utca 41 sz. ház, 2 szoba mellékhelyiséggel beköltözhető. 1657

Eladó ház. Két szoba, előszoba, konyha, speiz, mellékhelyiségekkel. Villany mindenütt. 604 négyyszögöl földdel. Azonnal beköltözhető. Diófa-utca 24. 1861

Örökértékű barokk ebédlő eladó. Bethlen-utca 34. sz. 1860

VEGYES

„Hálás leszek” jeligré válasza ment a Tiszántuli Hírlap kiadóhivatalához. 1884

Főiskolai hallgató kosztört, lakásért tanítványokat vállal. Megkereséseket Hajdúföld „Sürgős” jeligré. 1872

A debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetemi klinikák gazdasági hivatala a Belső és Nagyerdei klinikai telepen összegyűlemltet moslékra 1924 október hó 1-től leendő elszállításra nyilvános pályázatot hirdet. A nyilvános pályázat megtartása 1924 szeptember hó 26-án 17 órakor fog megtartatni a Belső klinikai telep gondnokai hivatalában. 1876

Elvállalom tanyán is polgárista, gimnázista magántanulók előkészítését. Tanárjelölt, Nádudvar. 1877

Fodrász segédekét kiegészítőnek felveszek. Eötvös-utca 64. sz. Kárpoli. 1885

Atadó 76 holdas, hosszú lejáratu városi bérlet azonnal. Cim az Egyetértésnél. 1775

Szedetlen tej, I. tehénturó, tejfel, vaj mindennap friss minőségben kapható. Borboly fűszerüzletében, -- Vigkedvü Mihály-utca 25. Telefon 10-96. 1833

Fővárosi lapokra előfizetéseket, hirdetésekét felvesz Kovács hírlap-iroda, Piac 42., az udvarban. 1837

Felsőbbrendű gondolkozással bíró férfinek először levélbeni ismeretséget keresem. „Szifinksz” jeligré Független Ujsághoz. 1869

Urileány szeretne megismerkedni Amerikába készülő intelligens leánnyal, asszonnyal, esetleg családdal. Választ „Komoly” jeligré a Független Ujsághoz. 1868

Középbiskolás leányt vagy fiut uri család teljes ellátásra elfogad. Zongora használat. Kossuth-utca 42. sz. 1845

Hirdetmény.

Mikepércs község tulajdonát képező „Rózsás” vendéglő haszonbérbe kiadás. A haszonbéri feltételek a hivatalos órák alatt a főjegyzői irodában megtekinthetők.

Mikepércs, 1924 szeptember 22.

Tőkés Vince Kendemi János főjegyző. főbíró.

